

MUHASEBE MESLEK MENSUPLARININ MESLEKİ SORUNLARI VE MESLEK ODALARINDAN BEKLENTİLERİNİN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER VE FAALİYET GÖSTERİLEN EKONOMİK ÇEVRE AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ: ORDU ÖRNEĞİ

Ali DERAN¹

İncilay ERDURU²

Dursun KELEŞ³

ÖZET

Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu'nun 1989 yılında yürürlüğe konulmasıyla birlikte muhasebecilik mesleği yasal bir zemine kavuşmuştur. Bu kanun, meslek mensuplarının faaliyetlerine yönelik ilke ve kuralları düzenlemenin yanında, mesleki sorunların çözümüne ve muhasebecilik mesleğinin toplumda saygınlık kazanmasına katkıda bulunmuştur. Muhasebe meslek mensuplarının söz konusu kanun ile mesleki sorunlarının bir kısmı çözüm bulsa da, bazı güncel sorunları halen çözüm beklemektedir. Bu sorunların da tespit edilerek ortadan kaldırılmasına yönelik girişimlerde bulunulması gerekmektedir. Bu kapsamda yapılan çalışmanın iki temel amacı bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, muhasebe meslek mensuplarının mesleki faaliyetleri sırasında karşılaştıkları sorunları tespit ederek, bu sorunların çözümü noktasında bağlı oldukları meslek odalarından beklentilerini ortaya koymaktır. İkincisi ise, muhasebe meslek mensuplarının karşılaştıkları sorunlara ve meslek odalarından beklentilerine ilişkin görüşlerinin, demografik özellikler ve faaliyet gösterilen ekonomik çevre açısından farklılık gösterip göstermediğini tespit etmektir. Bu amaçla hazırlanan anket formu Ordu ilinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarına uygulanmış ve elde edilen verilere göre muhasebe meslek mensuplarının mesleki sorun ve beklentilere genellikle katıldıkları gözlemlenmiştir. Ayrıca, meslek mensuplarının söz konusu mesleki sorun ve beklentilere ilişkin görüşlerinde bazı demografik değişkenlere ve faaliyet gösterilen ekonomik çevreye göre anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Meslek Mensubu, Meslek Mensuplarının Sorunları, Meslek Mensuplarının Beklentileri ve Çözüm Önerileri.

Jel Sınıflandırması: M40, M41

¹Prof. Dr., Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü Muhasebe ve Finansman Bilim Dalı, alideran@gmail.com

²Yrd.Doç.Dr., Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Yönetimi Bölümü, savasincilay@gmail.com

³Doktora Öğrencisi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı Muhasebe ve Finansman Bilim Dalı, dursun.keles@adalet.gov.tr

THE EVALUATION OF PROFESSIONAL PROBLEMS OF ACCOUNTING OFFICIALS AND THEIR EXPECTATIONS FROM THE PROFESSIONAL CHAMBERS IN TERMS OF DEMOGRAPHIC FEATURES AND ECONOMIC ENVIRONMENT: EXAMPLES OF ORDU

ABSTRACT

Accounting profession has earned legal status with enter into force of Independent Accountancy, Independent Accountant and Financial Advisor and Certified Councillorship Law in 1989. This law regulates the principles and rules for the members of the profession and contributes accounting profession to earn prestige in the society and to solve professional problems. Although, a part of problems of members of accounting profession was solved by that law,

there are some actual problems awaiting solution. It is required to attempt to specify and eliminate these problems.

There are two objectives for the works to be done in this perspective. First of all, it is required to reveal the expectations of members of the profession from their professional chamber by specifying their problems during their professional activity. Secondly, it is required to evaluate whether there are differences in the opinions of members of the profession towards their expectations from the professional chambers in terms of demographic features and their economic environment. Survey form has been applied to the members of the accounting profession carrying out business in Province of Ordu and according to data from survey form, it has been observed that members of accounting profession generally attended the professional problems and expectations. Also, it has been determined that there are meaningful differences in the opinions of members of the profession towards their professional problems and expectations in terms of demographic features and economic environment.

Key Words: Member of Accounting Profession, Problems of the Members of Accounting Profession, Expectations of the Members of Accounting Profession and Proposals of Solution.

Jel Classification: M40, M41

1. GİRİŞ

Ticari hayatta faaliyet gösteren işletmelerin, faaliyet sonuçlarına ilişkin güvenilir ve gerçeğe uygun finansal bilgilerinin ilgili kişi ve kuruluşlara sunulması muhasebe meslek mensuplarının katkıları ile mümkün olabilmektedir. Muhasebecilik mesleği ve bu mesleği yerine getiren meslek mensuplarına ilişkin yasal zemin ilk olarak, 13 Haziran 1989 Tarih ve 20194 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 3568 Sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu ile oluşturulmuştur. Söz konusu Kanun muhasebe mesleğini yerine getirecek olan meslek mensuplarını; Serbest Muhasebeci (SM), Serbest Muhasebeci Mali Müşavir (SMMM) ve Yeminli Mali Müşavir (YMM) olmak üzere üç grupta sınıflandırmıştır. Meslek mensuplarının unvanları, 26 Temmuz 2008 Tarih ve 5786 Sayılı Kanun⁴ ile tekrar güncellenmiş, SM unvanı 3568 Sayılı Kanun'dan çıkarılarak, muhasebe mesleğini yerine getiren meslek mensuplarının sahip olabileceği unvan sayısı, SMMM ile YMM olmak üzere ikiye indirilmiştir. İlgili Kanun'da SMMM ile YMM unvanlarına sahip olan meslek mensuplarının, görev tanımları ve sorumluluklarının çerçevesi açıkça çizilmiştir.

Muhasebe meslek mensupları, görev tanımlarında yer alan faaliyetleri yerine getirirken mükelleflerle, bağlı oldukları il meslek odaları, Vergi Dairesi, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) yetkilileriyle sürekli olarak iletişim halinde olmaktadır. İletişim halinde bulunan söz konusu tarafların, ticari hayatta meydana gelen sosyal, ekonomik, teknolojik ve finans alanlarında yaşanan gelişmeler ile birlikte meslek mensuplarından olan beklentilerinin artması, birtakım mesleki sorunların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Meslek mensupları arasında yaşanan haksız rekabet, mükelleflerin daha az vergi ödemeye yönelik talepleri, meslek mensuplarının hizmet karşılığında alması gereken tarife bedelinden daha düşük ücretler karşılığında hizmet vermesi ve bu ücreti tahsil etmede güçlük

⁴Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

yaşamayı, muhasebecilik mesleğinde faaliyet gösterebilecek kalifiye personel eksikliği, meslek mensuplarının karşılaştığı sorunlara örnek olarak verilebilir. Bu çalışma, Ordu il/ilçe merkezlerinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarının mesleki sorunlarını ve meslek odalarından beklentilerini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Çalışmanın söz konusu amacı doğrultusunda, ilk olarak konuya ilişkin literatür taramasına, daha sonra ise Ordu il/ilçe merkezlerinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarının mesleki sorunları ve meslek odalarından beklentilerinin analiz edilmesi sonucu ortaya konan bulgulara yer verilmiş olup, bu bulgular sonucu mesleki sorunların çözümüne yönelik geliştirilen öneriler ile çalışma neticelendirilmiştir.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Literatür incelendiğinde, muhasebe meslek mensuplarının mesleki faaliyetlerini yerine getirirken karşı karşıya kaldıkları güncel sorunları ve bu sorunların çözümü noktasında çeşitli çıkar gruplarından beklentilerini konu alan birçok araştırma yapılmış olduğu görülmektedir. Bu araştırmalardan bazılarında Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1. Muhasebe Meslek Mensuplarının Mesleki Sorunları ve Mükelleflerden/Diğer Kuruluşlardan Beklentilerinin Tespitine Yönelik Literatürde Yer Alan Çalışmalar

Yazarlar (Yıl)	Çalışmanın Yöntemi	Meslek Mensuplarının Mesleki Sorunları	Meslek Mensuplarının Beklentileri
Uzay ve Güngör (2004)	Frekans Analizi	Meslek mensuplarının sorunlarının; mükelleflerin muhasebe ücretini zamanında ödememeleri, iş yükünün fazla olması, alınan ücretin verilen muhasebe hizmetinin karşılığı olmaması, meslek mensupları arasında yaşanan haksız rekabet, sorumluluğun yetkiden fazla olması, mevzuatta sık sık yapılan değişikliklerin takip edilememesi olduğu ortaya konulmuştur.	Meslek mensuplarının en öncelikli beklentilerinin; haksız rekabetin önlenmesi, kayıtdışı ekonominin ortadan kaldırılması ve meslek mensuplarının yasal olarak korunması olduğu ortaya konulmuştur.
Kalaycı ve Tekşen (2006)	Frekans Analizi	Meslek mensuplarının sorunlarının; mükelleflerin az vergi hesaplaması yönünde meslek mensuplarına baskı yapmaları, mevzuatta yapılan değişikliklerin düzenli takip edilememesi, meslek mensupları arasındaki haksız rekabet yaşanması, iş yükünün fazla olması, mükelleflerin muhasebe ücretini zamanında ödememeleri gibi sorunlar olduğu belirlenmiştir.	Meslek mensuplarının beklentileri mükelleflerden, meslek odalarından ve TÜRMOB’dan olmak üzere üç başlık altında incelenmiştir. Meslek mensuplarının mükelleflerden beklentileri; muhasebe ücretlerini zamanında ödemeleri, muhasebe belgelerini zamanında ve eksiksiz olarak getirmeleri, vergi ödemelerini kendilerinin yapmaları, finansal konularda meslek mensuplarıyla sürekli iletişimde olmaları, sahte belge düzenlememeleri ve kullanmamaları olduğu tespit edilmiştir. Meslek mensuplarının meslek odalarından ise haksız rekabete çözüm bulunması, sosyal aktivitelerin artırılması, mevzuatta yapılan değişikliklerin en kısa sürede bildirilmesi, resmi kurumlarla ilgili karşılaşılan sorunların çözümüne yardımcı olunması ve meslek içi eğitimin artırılması yönünde beklentilerinin olduğu belirlenmiştir. Meslek mensuplarının TÜRMOB’dan; vergi sisteminin düzenli hale getirilmesi için Maliye Bakanlığı ile

			iletişim kurulması, meslek mensuplarının sorumluluklarının azaltılması için ilgili kurumlarla iletişim kurulması, Vergi dairelerinin biraz daha aktif çalışması için Maliye Bakanlığı ile iletişim kurulması, meslek mensuplarının iş yoğunluklarının azaltılması, Vergi yargısının daha hızlı karar vermesinin sağlanması ve meslek mensuplarına mali bir tatilin yolunun açılması ile ilgili çalışmalar yapılması yönünde beklentilerinin olduğu ortaya konulmuştur.
Alagöz ve Ceran (2007)	Frekans Analizi	Meslek mensuplarının sorunları; kamu kurumlarıyla, mükelleflerle, mevzuatla, özel hayatın kısıtlanması, meslektaşları, meslek örgütleri ve çalışanları ile ilgili sorunlar olarak ayrı başlıklar altında incelenmiş ve açıklanmıştır.	Meslek mensuplarının meslek odalarından; mesleki konularda danışmanlık hizmeti sunmaları, kamu kurumları ile sorunların çözümüne yardımcı olmaları, mükelleflerle sorunların çözümüne yardımcı olunması gibi beklentilerinin olduğu tespit edilmiştir.
Özulucan, Bengü ve Özdemir (2010)	Anova ile Bonferroni Testi	Meslek mensuplarının sorunları; mesleklerini icra ederken, uygulamada karşılaşılan ve meslek odalarına ilişkin sorunlar olmak üzere üç başlık kapsamında değerlendirilmiştir. Bu sorunların meslek mensuplarının unvanlarına ve deneyim sürelerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı Anova testi ile analiz edilmiş, analiz sonucuna göre meslek mensuplarının bazı sorunlarının, unvanlarına ve deneyim sürelerine göre farklılaştığı ortaya konulmuştur.	Meslek mensuplarının beklentileri; mesleki eğitimin artırılması, mevzuatın sadeleştirilmesi, Maliye ve Vergi Dairelerinde kalifiye personelin istihdam edilmesi, denetimlerin artırılması, meslek mensuplarının sosyal yönlerinin geliştirilmesi, Vergi Dairelerinin modernize edilmesi, kayıt dışı ekonominin önlenmesi, meslek odalarının daha fazla etkinleştirilmesi, mesleğin saygınlaştırılması olarak ortaya konulmuştur.
Karcıoğlu ve Yazarkan (2011)	Frekans Analizi, T-Z ile Anova Testi	Meslek mensuplarının, kamu kurumlarında dosyaların zamanında sonuçlanmaması, meslek mensuplarından gereksiz evrakların istenmesi, memurların bilgi eksikliği, Kanun'ların fazla katı olması gibi sorunları olduğu ortaya konulmuştur. Meslek mensuplarının sorunlarının demografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı Anova ile T-Z testleri ile analiz edilmiş, analiz sonucunda meslek mensuplarının sorunlarının demografik değişkenlere göre farklılaştığı tespit edilmiştir.	Meslek mensuplarının beklentileri; bürokratik işlemlerin azaltılmasına yönelik yasal düzenlemelerin yapılması, memurlara yönelik eğitimlerin verilmesi ve Kanun'larda yer alan katı cezaların tekrar revize edilmesi olarak tespit edilmiştir.
Bıyan (2012)	Frekans Analizi	Meslek mensuplarının sorunlarının; kalifiye personel eksikliği, muhasebe hizmet bedellerinin tahsil edilememesi, mesleki saygınlığın olmaması, haksız rekabet, mevzuatların anlaşılmasının güç olması olarak ortaya konulmuştur.	
Yıldırım ve Güney (2012)	Frekans Analizi, T Testi ve Varyans Analizi	Meslek mensuplarının muhasebe hizmet bedelini tahsil edememeleri, meslek mensuplarına yüklenen sorumlulukların ve sıkça çıkarılan afların mükellefler ile meslek mensupları arasındaki ilişkiyi zedelediği gibi sorunları olduğu tespit edilmiştir. Varyans analizi sonucuna göre ise "mükelleflerin, muhasebeci seçmelerinden dolayı ortaya adaletsiz mükellef dağılımı ortaya çıkmaktadır" yargısı mükellef sayısı az olan meslek mensupları için daha çok sorun olarak	Meslek mensuplarının; meslek odalarının, vergi idaresi ve eğitim kurumlarının mükellefleri bilgilendirmesi, mükelleflerin meslek mensubu seçiminin meslek örgütlerinin oluşturduğu bir kurum tarafından yapılması, EVDO muhasebe paket programının meslek mensuplarının da kullanımına açılması, Vergi kanunları düzenlenirken meslek mensuplarının da görüşlerinin alınması, Vergi İdaresi çalışanlarının mükellefler ile birlikte mükelleflerin meslek mensuplarını da

		görüldüğü ortaya konulmuştur. Ayrıca “ <i>vergi idaresi çalışanlarının ve denetim kadrosunun, meslek mensuplarının yaptıkları işi küçümsedikleri</i> ” yargısını genç meslek mensupları, daha ileri yaştaki meslek mensuplarına nazaran daha çok sorun olarak değerlendirdiklerini belirtmişlerdir.	bilgilendirmesi gerekliliği gibi beklentilerinin olduğu ortaya konulmuştur.
Gökgöz ve Zeytin (2012)	Frekans Analizi	Meslek mensuplarının sorunlarının; iş yükünün fazla olması, alınan muhasebe hizmet bedellerinin yetersiz olması ve zamanında tahsil edilememesi, devlet dairelerinde bürokratik işlemlerin çokluğu, mükelleflerin evrakını zamanında ulaştırmaması olduğu tespit edilmiştir.	Meslek mensuplarının beklentileri; mükelleflerden, Vergi Dairesi’nden ve meslek odalarından olmak üzere üç başlık altında incelenmiştir. Meslek mensuplarının mükelleflerden ücretlerini zamanında ödemelerini, vergi ödemelerini kendileri yapmalarını, muhasebe belgelerini zamanında ve eksiksiz olarak teslim etmelerini beklemektedir. Meslek mensuplarının Vergi Dairesi’nden beklentileri ise bürokratik işlemlerin azaltılması, vergi mevzuatında yapılacak değişikliklerde muhasebecilerin de görüşünün alınması, vergi yargısının daha hızlı karar vermesinin sağlanması, muhasebe standartlarının uygulamaya geçirilmesi, kayıt dışı ekonominin önlenmesi veya azaltılması olduğu ortaya konulmuştur. Meslek mensuplarının Meslek Odası’ndan beklentileri, hukukunun korunması, meslek içi eğitim sayısının ve niteliklerinin artırılması, resmi kurumlarda karşılaşılan sorunların çözümüne yardımcı olunması, meslektaşlar arasında haksız rekabete çözüm bulunması, muhasebe mesleğinin toplum tarafından daha iyi tanınması için çalışmaların yapılması olarak tespit edilmiştir.
Tuğay ve Tekşen (2014)	Frekans ve Faktör Analizi	Meslek mensuplarının sorunlarının; toplum tarafından en iyi muhasebecinin en az vergi ödeten muhasebeci olarak algılanması, Kanun’lardaki sık sık yapılan değişikliklerin zamanında takip edilememesi, meslektaşların oda tarafından belirlenen ücret tarifesinin altında defter tutmaları, mesleğin getirdiği iş yükünün fazla olması, mükelleflerin ücretlerini zamanında ödememesi olduğu ortaya konulmuştur.	Meslek mensuplarının beklentileri; TÜRMOB’dan, meslek odalarından ve mükelleflerden olmak üzere üç grupta incelenmiştir. Meslek mensuplarının TÜRMOB’dan beklentileri; vergi yargısının daha hızlı karar vermesinin sağlanması, muhasebecilerin iş yoğunluklarının azaltılması için çalışma yapılması, kamuoyunda muhasebecilik mesleğinin itibarını artırmaya yönelik çalışmalar yapılması, vergi dairelerinin biraz daha aktif çalışması için Maliye Bakanlığı ile iletişim kurulması ve muhasebecilerin sorumluluklarının biraz azaltılması için ilgili kurumlara iletişime geçilmesi olarak tespit edilmiştir. Meslek mensuplarının bağlı oldukları odalardan beklentileri ise resmi kurumlara olan iş ilişkilerinde karşıladıkları sorunların çözümüne yardımcı olunması, meslek içi eğitimin artırılması, kanunlarla ilgili değişikliklerin takip edilerek en kısa sürede üyelerin bilgilendirilmesi, mükelleflerde sorumluluk bilincinin oluşturulmasına yönelik çalışmalar yapılması ve vergi sisteminin daha düzenli hale getirilmesi için Mali Bakanlığı ile iletişim kurulması olarak

			ortaya konulmuştur. Meslek mensuplarının mükelleflerden beklentileri ise muhasebe belgelerini zamanında ve eksiksiz olarak getirmeleri, vergi ödemelerini mükelleflerin bizzat kendilerinin yapmaları ve sahte belge düzenlememeleri ve kullanmamaları olarak belirtilmiştir.
--	--	--	---

Literatürde yer alan Tablo 1'deki çalışmalar incelendiğinde, muhasebe meslek mensuplarının güncel sorunları ile beklentilerinin belirlenmesi ve söz konusu sorun ile beklentilerinin bazı demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğinin tespitine yönelik değerlendirmelere yer verilmiştir. Bu çalışmada ise literatürde yer alan değerlendirmelerle birlikte muhasebe meslek mensuplarının mesleki sorun ve beklentilerinin faaliyet gösterilen ekonomik çevreye (Ordu il merkezi/ilçe merkezi) göre farklılık gösterip göstermediğide analiz edilmiştir. Bu yönüyle çalışma, il merkezi ve ilçelerde faaliyet gösteren meslek mensuplarının mesleki sorunları ve meslek odalarından beklentilerine yönelik görüşlerini ortaya koyan ilk çalışma olması nedeniyle benzer çalışmalardan ayrılmaktadır.

3.ÇALIŞMANIN METODOLOJİSİ

Bu bölümde çalışmanın amacına, evreni ile örnekleme, yöntemine, analiz sonucunda elde edilen bulgulara ve bulgulara ilişkin değerlendirmelere yer verilmiştir.

3.1.Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın iki temel amacı bulunmakta olup birinci amacı, Ordu il ve ilçe merkezlerinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarının mesleki faaliyetlerini sürdürdükleri sırada karşılaştıkları sorunları ve bu sorunların çözümü noktasında meslek odalarından beklentilerini tespit etmektir. İkinci amacı ise, meslek mensuplarının karşılaştıkları sorunlarına ve beklentilerine yönelik görüşlerinin, sahip oldukları demografik değişkenler ile faaliyet gösterdikleri ekonomik çevre (Ordu il-ilçe merkezleri) açısından farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymaktır.

3.2.Çalışmanın Evreni ve Örnekleme

Çalışmanın evrenini Ordu il ve ilçe merkezlerinde faaliyet gösterenTÜRMOB'dan ruhsat almış,SM ve SMMM unvanlarına sahip muhasebe meslek mensupları oluşturmaktadır.

Ordu Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası (OSMMMO)'na kayıtlı 276'sı SMMM, 59'u SM olmak üzere toplam 335 muhasebe meslek mensubu bulunmaktadır (turmob.org.tr/TurmobWeb/Istatistikler.aspx, 20.04.2015). OSMMMO yetkililerinden alınan bilgiye göre meslek odasına kayıtlı olan 335 meslek mensubundan, 201'i faaliyetlerini fiili olarak devam ettirmektedir.

Çalışmada evrenin tamamına ulaşmanın mümkün olmaması nedeniyle evreni temsil etme kabiliyeti yüksek olan örneklem büyüklüğünün hesaplanması gerekmektedir. Örneklem büyüklüğü aşağıdaki formül yardımıyla hesaplanmıştır (Gürbüz ve Şahin, 2015: 127):

$$n_0 = \frac{t^2 \cdot x \cdot s^2}{d^2} \quad n = \frac{n_0}{1 + n_0 / N}$$

N: Evren büyüklüğü

n: Örneklem büyüklüğü

t: Güven düzeyine karşılık gelen z tablosu değeri

s: Evren için tahmin edilen standart sapma

d: Kabul edilebilir sapma toleransı

$$n_0 = \frac{1,96^2 \times 0,5^2}{0,05^2} = 384,16 \quad n = \frac{384,16}{1+384,16 / 201} = 131$$

Yukarıdaki formüle göre,hazırlanan anketlerin uygulanacağı örneklem büyüklüğü 131 meslek mensubu olarak hesaplanmıştır. Örneklem büyüklüğü olarak tespit edilen 131 meslek mensubu, araştırmanın evrenini temsil ettiği için söz konusu meslek mensuplarına uygulanan anketler sonucu elde edilen bulgular, çalışmanın güvenilirliği konusunda yeterli olmaktadır.

3.3. Çalışmanın Hipotezleri

Çalışmanın amacı paralelinde test edilecek hipotezlere aşağıda yer verilmiştir.

Hipotez1:Farklı yaşta olan muhasebe meslek mensuplarının, faaliyetlerini yerine getirirken karşılaştıkları sorunlara katılım düzeyleri arasında anlamlı farklılık yoktur.

Hipotez2:Farklı öğrenim düzeylerine sahip olanmuhasebe meslek mensuplarının, faaliyetlerini yerine getirirken karşılaştıkları sorunlara katılım düzeyleri arasında anlamlı farklılık yoktur.

Hipotez3:Üniversitelerin farklı bölümlerinden mezun olanmuhasebe meslek mensuplarının, faaliyetlerini yerine getirirken karşılaştıkları sorunlara katılım düzeyleri arasında anlamlı farklılık yoktur.

Hipotez4:Farklı deneyim sürelerine sahip olan muhasebe meslek mensuplarının, faaliyetlerini yerine getirirken karşılaştıkları sorunlara katılım düzeyleri arasında anlamlı farklılık yoktur.

Hipotez5:Farklı cinsiyetlere sahip olan muhasebe meslek mensuplarının, faaliyetlerini yerine getirirken karşılaştıkları sorunlara katılım düzeyleri arasında anlamlı farklılık yoktur.

Hipotez6:Farklı mesleki unvanlara sahip olan muhasebe meslek mensuplarının, faaliyetlerini yerine getirirken karşılaştıkları sorunlara katılım düzeyleri arasında anlamlı farklılık yoktur.

Hipotez7:Farklı ekonomik çevrelerde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarının, faaliyetlerini yerine getirirken karşılaştıkları sorunlara katılım düzeyleri arasında anlamlı farklılık yoktur.

Yukarıda belirlenen hipotezler, çalışmanın yöntemi bölümünde açıklanan analiz yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir.

3.4.Çalışmanın Yöntemi

Bu çalışmada, Ordu il ve ilçe merkezlerinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarının, mesleki faaliyetlerini yerine getirirken karşılaştıkları sorunları ve bu sorunların çözümüne yönelik meslek odalarından beklentilerini tespit edebilmek amacıyla birincil veri kaynaklarından olan anket yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada anket yönteminin uygulanabilmesi için hem literatürden (Alagöz ve Ceran (2007), Gökgez ve Zengin(2012) ve Kalaycı ve Tekşen (2006)) edinilen bilgiler ışığında hem de meslek mensupları ile yapılan yüzyüze görüşmeler sonucunda bir anket formu hazırlanmıştır.

Hazırlanan anket formu üç bölümden oluşmakta olup birinci bölümde, meslek mensuplarının demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorulara, ikinci bölümde meslek mensuplarının faaliyetlerini sürdürürken karşılaştıkları sorunlara, üçüncü bölümde ise bu sorunların çözümüne yönelik meslek mensuplarının meslek odalarından beklentilerine yönelik önermelere yer verilmiştir. Anket formunda yer alan önermelerin, çalışma konusunu ölçmedeki başarısını test edebilmek için yapılan güvenilirlik analizine göre Cronbach Alfa değeri 0,886 olarak hesaplanmıştır. Hesaplanan Cronbach Alfa değeri, sosyal bilimlerde yaygın olarak kullanılan 0,70'in üzerinde olduğu için anketlerin verileri kullanılarak yapılan analiz sonuçlarının güvenilir olduğu kabul edilmiştir. Güvenirliliği sınanan anket formu, meslek mensuplarının elektronik posta adreslerine gönderilerek anket verileri elde edilmeye çalışılmış ve örneklem büyüklüğü olarak tespit edilen anket sayısına ulaşılmıştır.

Çalışmaya ilişkin yeterli anket sayısına ulaşıldıktan sonra, meslek mensuplarının demografik özelliklerinin, mesleki faaliyetleri sırasında karşılaştıkları sorunların ve bu sorunların çözümü noktasında meslek odalarından beklentilerine yönelik katılım düzeylerini⁵ tespit etmek amacıyla frekans dağılımlarından, ortalama ve standart sapma değerlerinden yararlanılmıştır.

Muhasebe meslek mensuplarının, mesleki sorunlarına bakış açılarının yaşlarına, öğrenim düzeylerine, mezuniyet bölümlerine ve deneyim sürelerine göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak (H₁, H₂, H₃ ve H₄ hipotezlerini test etmek) amacıyla *Kruskal Wallis*; cinsiyetlerine, unvanlarına ve faaliyet gösterdikleri ekonomik çevrelere göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak (H₅, H₆ ve H₇ hipotezlerini test etmek) amacıyla *Mann Whitney U Testi* kullanılmıştır. *Kruskal Wallis Testi* sonucu meslek mensuplarının yaşlarına, öğrenim düzeylerine, mezun oldukları bölümlere ve deneyim sürelerine göre ortaya çıkan farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için ise *Mann Whitney U Testi* yararlanılmıştır.

Parametrik olmayan istatistiksel tekniklerden biri olan *Kruskal Wallis Testi*, ikiden fazla bağımsız değişkenin bağımlı bir değişkene göre ortalamaları arasındaki farkın istenilen güven aralığında anlamlı olup olmadığının (Altunışık vd., 2012: 197); *Mann Whitney U Testi* ise birbirinden bağımsız iki örneklemin aynı değişkene ilişkin ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığının analizi yapılırken kullanılmaktadır (Gürbüz ve Şahin, 2015: 226).

3.5. Çalışmanın Bulguları

Çalışmanın bulguları bölümünde, ankete katılan muhasebe meslek mensuplarının demografik özelliklerine, faaliyetlerini sürdürdükleri sırada karşılaştıkları mesleki sorunlarına

⁵ Ankette muhasebe meslek mensuplarının yargılara katılma düzeyleri, 1. Kesinlikle Katılmıyorum, 2. Katılmıyorum, 3. Ne Katılmıyorum Ne Katılmıyorum, 4. Katılıyorum, 5. Kesinlikle Katılıyorum olarak belirlenmiştir.

ve meslek odalarından beklentilerine ilişkin yapılan analiz sonuçlarına ve yorumlarına yer verilmiştir.

3.5.1. Muhasebe Meslek Mensuplarının Demografik Özelliklerini Tespit Etmeye Yönelik Analiz Sonuçları

Ankete katılan muhasebe meslek mensuplarının demografik özelliklerini tespit etmeye yönelik yapılan frekans analizi sonuçları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Muhasebe Meslek Mensuplarının Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgiler

Demografik Özellikler		Frekans	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	94	71,8
	Bayan	37	28,2
Yaş	20-29 Arası	15	11,5
	30-39 Arası	33	25,2
	40-49 Arası	43	32,9
	50 ve Üzeri	40	30,4
Öğrenim Düzeyi	Lise	24	18,3
	Ön Lisans	20	15,3
	Lisans	73	55,7
	Yüksek Lisans	14	10,7
	Doktora	-	-
Mezun Olunan Bölüm	İşletme	69	52,7
	İktisat	24	18,3
	Maliye	15	11,5
	Diğer	23	17,5
Mesleki Unvan	SM	16	12,2
	SMMM	115	87,8
Mesleki Deneyim Süresi	0-5 Yıl Arası	19	14,5
	6-10 Yıl Arası	25	19,1
	11-19 Yıl Arası	41	31,3
	20 Yıl ve Üzeri	46	35,1
Faaliyet Gösterilen Yer	İl Merkezi	88	67,2
	İlçe	43	32,8

Tablo 2 incelendiğinde, ankete katılan muhasebe meslek mensuplarının % 71,8’inin erkek, % 28,2’sinin kadın ve yarısından fazlasının 40 yaş ve üzerinde olduğu görülmektedir. Öğrenim düzeyleri bakımından meslek mensupları değerlendirildiğinde en fazla lisans, en az ise yüksek lisans düzeyinde mezuniyete sahip oldukları tespit edilmiştir.

Meslek mensupları mezun oldukları bölümlere göre karşılaştırıldığında % 52,7’lik oranla en fazla işletme bölümü, en az ise % 11,5’lik oranla Maliye bölümünden mezun oldukları görülmektedir. Mesleki unvanları açısından meslek mensupları incelendiğinde, en fazla SMMM unvanına sahip olan meslek mensuplarının Ordu il/ilçe merkezlerinde faaliyet gösterdiği ve yarısından fazlasının 10 yıl üzerinde deneyime sahip oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca ankete katılan meslek mensuplarının büyük bir kısmının Ordu il merkezinde faaliyetlerini devam ettirdikleri Tablo 2’den görülmektedir.

3.5.2. Muhasebe Meslek Mensuplarının Mesleki Sorunlarını Tespit Etmeye Yönelik Analiz Sonuçları

Muhasebe meslek mensuplarının mesleki faaliyetleri sırasında karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşlerini ortaya koymak amacıyla Tablo 3’de tanımlayıcı istatistiklere yer verilmiştir.

Tablo 3. Muhasebe Meslek Mensuplarının Mesleki Sorunlarına İlişkin Tanımlayıcı İstatistikleri

Mesleki Sorunlara İlişkin Önergeler	Ortalama	Standart Sapma
A1. Kalifiye personel istihdamında güçlük çekilmektedir.	3,79	1,080
A2. Meslek mensupları arasında haksız rekabet yaşanmaktadır.	4,09	1,018
A3. İl merkezi ve ilçelerdeki ekonomik gelişmişlik düzeyinin farklı olması, müşteri sayısı ve buna bağlı olarak kazançların meslek mensupları arasında adaletsiz bir şekilde dağılmasına neden olmaktadır.	3,74	1,143
A4. Yasal mevzuatlarda sürekli değişiklik yapılması ve buna bağlı olarak bürokratik işlemlerin fazla olması, sorumlulukların ve iş yükünün artmasına neden olmaktadır.	4,19	0,930
A5. Müşterilerin defterinin tutulması yanında mevzuattan kaynaklı diğer işleriyle de ilgilenilmesi iş yoğunluğuna neden olmaktadır.	4,09	0,996
A6. Müşteriler tarafından daha az vergi ödemeye yönelik taleplerde bulunulması meslek mensubunu güç duruma düşürmektedir.	3,79	1,131
A7. Asgari ücret tarifesinde belirlenen ücretler verilen hizmetin karşılığında yetersiz kalmaktadır.	4,00	0,989
A8. Müşterilerden muhasebe ücretinin tahsilatında güçlük yaşanmaktadır.	4,01	1,100
A9. Müşterilerden sağlanan bilgi ve belge akışındaki gecikmeler işlerin zamanında yetiştirilememesine neden olmaktadır.	4,10	0,943
A10. Muhasebeye yön veren kapsamlı düzenlemelerin (TMS/TFRS ve TTK gibi) takibi ve öğrenilmesi noktasında güçlük yaşanmaktadır.	3,96	1,043

Muhasebe meslek mensuplarının mesleki sorunları ile ilgili önermelere katılım düzeylerini gösteren ortalama değerler incelendiğinde, ortalamaların 4’e yakın ve üzerinde gerçekleştiği görülmektedir. Ortalamaların 4’e yakın ve üzerinde gerçekleşmesi, meslek mensuplarının Tablo 3’de yer alan sorunlara katıldıklarını ortaya koymaktadır.

Muhasebe meslek mensuplarının Tablo 3’de yer alan önermelerden en fazla $4,19 \pm 0,93$ ortalama ile “Yasal mevzuatlarda sürekli değişiklik yapılması ve buna bağlı olarak bürokratik işlemlerin fazla olması, sorumlulukların ve iş yükünün artmasına neden olmaktadır” önermesine; en az ise $3,74 \pm 1,143$ ortalama ile “İl merkezi ve ilçelerdeki ekonomik gelişmişlik düzeyinin farklı olması, müşteri sayısı ve buna bağlı olarak

kazançların meslek mensupları arasında adaletsiz bir şekilde dağılmasına neden olmaktadır” önermesine katıldıkları görülmektedir. Bu paralelde meslek mensuplarının çözüm bekleyen birçok sorunu bulunmakla birlikte, en fazla katılım gösterdikleri A4 mesleki sorunun diğer sorunlara göre en acil çözüm bekleyen sorun olduğu anlaşılmaktadır.

Muhasebe meslek mensuplarının mesleki sorunlarına ilişkin Tablo 3’de yer alan görüşlerinin; yaşlarına, öğrenim düzeylerine, mezuniyet bölümlerine ve mesleki deneyimlerine göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla Kruskal Wallis analizi yapılmıştır. Söz konusu analiz sonucunda elde edilen bulgulara Tablo 4’te yer verilmiştir.

Tablo 4. Muhasebe Meslek Mensuplarının Mesleki Sorunlarına Yönelik Görüşlerine İlişkin Kruskal Wallis Testi Sonuçları

		Kruskal Wallis	Serbestlik Derecesi (df)	Anlamlılık (P)
A1	Yaş	3,363	3	0,339
	Öğrenim Düzeyi	0,221	3	0,974
	Mezuniyet Bölümü	5,629	3	0,131
	Deneyim Süresi	0,047	3	0,997
A2	Yaş	3,764	3	0,288
	Öğrenim Düzeyi	1,516	3	0,679
	Mezuniyet Bölümü	3,550	3	0,314
	Deneyim Süresi	6,577	3	0,087
A3	Yaş	0,858	3	0,836
	Öğrenim Düzeyi	6,493	3	0,090
	Mezuniyet Bölümü	2,731	3	0,435
	Deneyim Süresi	0,651	3	0,885
A4	Yaş	5,146	3	0,161
	Öğrenim Düzeyi	1,072	3	0,784
	Mezuniyet Bölümü	3,486	3	0,323
	Deneyim Süresi	3,778	3	0,286
A5	Yaş	2,423	3	0,489
	Öğrenim Düzeyi	1,889	3	0,596
	Mezuniyet Bölümü	11,643	3	0,009

	Deneyim Süresi	0,345	3	0,951
A6	Yaş	4,221	3	0,239
	Öğrenim Düzeyi	0,673	3	0,880
	Mezuniyet Bölümü	3,395	3	0,335
	Deneyim Süresi	2,217	3	0,529
A7	Yaş	1,069	3	0,785
	Öğrenim Düzeyi	0,482	3	0,923
	Mezuniyet Bölümü	1,874	3	0,599
	Deneyim Süresi	3,037	3	0,386
A8	Yaş	3,727	3	0,292
	Öğrenim Düzeyi	5,101	3	0,165
	Mezuniyet Bölümü	2,518	3	0,472
	Deneyim Süresi	5,166	3	0,160
A9	Yaş	1,597	3	0,660
	Öğrenim Düzeyi	4,319	3	0,229
	Mezuniyet Bölümü	3,023	3	0,388
	Deneyim Süresi	0,066	3	0,996
A10	Yaş	3,258	3	0,354
	Öğrenim Düzeyi	3,497	3	0,321
	Mezuniyet Bölümü	1,690	3	0,639
	Deneyim Süresi	2,002	3	0,572

Tablo 4 incelendiğinde muhasebe meslek mensuplarının,“*Müşterilerin defterinin tutulması yanında mevzuattan kaynaklı diğer işleriyle de ilgilenilmesi iş yoğunluğuna neden olmaktadır*”(A5) mesleki sorununa ilişkin görüşlerinde mezuniyet bölümlerine göre anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Söz konusu soruna ilişkin farklılık haricinde,muhasebe meslek mensuplarının mesleki sorunlarına ilişkin görüşlerinin yaşlarına, öğrenim düzeylerine, mezuniyet bölümlerine ve deneyim sürelerine göre anlamlı farklılık göstermediği ortaya konulmuştur.Bir başka ifadeyle muhasebe meslek mensuplarının A5 kodlu önermenin dışında, diğer sorunlarında görüş birliği içerisinde olduğu tespit edilmiştir.

Meslek mensuplarının A5.önermedeki mesleki soruna yönelik görüş farklılıklarınınhangi mezuniyet bölümüne sahip meslek mensupları arasında ortaya çıktığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi yapılmış, analiz sonucunda elde edilen bulgular Tablo 5 'de gösterilmiştir.

Tablo 5. Muhasebe Meslek Mensuplarının A5 Mesleki Sorununa İlişkin Görüşlerinin Mezuniyet Bölümlerine Göre Karşılaştırılması/Mann Whitney U Testi Sonuçları

Mezuniyet Bölümü	Mezuniyet Bölümü	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Anlamlılık (P)	
<i>kaynaklı diğer işleriyle de ilgilenilmesi iş yoğunluğuna neden</i>	İşletme	İktisat	51,36	719	0,003
		Maliye	40,10	200,50	0,311
		Diğer (...)	45,96	597,50	0,055
	İktisat	İşletme	33,59	1982	0,003
		Maliye	7,80	39,00	0,224
		Diğer (...)	12,62	164	0,301
	Maliye	İşletme	40,10	200,50	0,311
		İktisat	7,80	39,00	0,224
		Diğer (...)	9,73	126,50	0,739
	Diğer (...)	İşletme	45,96	597,50	0,055
		İktisat	12,62	164	0,301
		Maliye	9,73	126,50	0,739
p<0,05 anlamlılık düzeyinde					

Tablo 5’de üniversitelerin farklı bölümlerinden mezun olan meslek mensuplarının A5 sorununa katılım düzeylerinin anlamlılık değerleri incelendiğinde, işletme ile iktisat bölümlerinden mezun olan meslek mensuplarının söz konusu soruna ilişkin katılım düzeylerinin anlamlılık değerlerinin $p=0,003<0,05$ şeklinde gerçekleştiği görülmüştür. Bir başka ifadeyle “*Müşterilerin defterlerinin tutulması yanında mevzuattan kaynaklı diğer işleriyle de ilgilenilmesi iş yoğunluğuna neden olmaktadır*” sorununa ilişkin görüşlerinde, işletme bölümü mezunu meslek mensupları ile iktisat bölümü mezunu meslek mensupları arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca söz konusu soruna iktisat bölümünden mezun olan meslek mensupları, işletme bölümünden mezun olan meslek mensuplarına göre daha fazla katıldıkları ortaya konmuştur.

Muhasebe meslek mensuplarının mesleki sorunlarına ilişkin görüşlerinin; cinsiyetlerine, mesleki unvanlarına ve faaliyet gösterdikleri ekonomik çevreye göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Söz konusu test tekniği kullanılarak yapılan analiz sonuçlarına Tablo 6’da yer verilmiştir.

Tablo 6. Muhasebe Meslek Mensuplarının Mesleki Sorunlarına Yönelik Görüşlerine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

Önermeler/Değişkenler		Sınıflamalar	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Anlamlılık
					(P)
A1	Cinsiyet	Erkek	46,42	3435	0,741
		Kadın	44,18	751	
	Mesleki Unvan	SM	37,83	227,00	0,411
		SMMM	46,58	3959,00	
	Faaliyet Yeri	İl Merkezi	43,95	2549,00	0,303
		İlçe Merkezi	49,61	1637,00	
A2	Cinsiyet	Erkek	44,62	3302	0,268
		Kadın	52	884	
	Mesleki Unvan	SM	30,50	183,00	0,113
		SMMM	47,09	4003,00	
	Faaliyet Yeri	İl Merkezi	42,12	2443,00	0,048
		İlçe Merkezi	52,82	1743,00	
A3	Cinsiyet	Erkek	47,09	3484,50	0,394
		Kadın	41,26	701,50	
	Mesleki Unvan	SM	33,42	200,50	0,209
		SMMM	46,89	3985,50	
	Faaliyet Yeri	İl Merkezi	39,92	2315,50	0,002
		İlçe Merkezi	56,68	1870,50	
A4	Cinsiyet	Erkek	45,31	3353,00	0,576
		Kadın	49,00	833,00	
	Mesleki Unvan	SM	41,17	247,00	0,617
		SMMM	46,34	3939,00	
	Faaliyet Yeri	İl Merkezi	44,12	2559,00	0,332
		İlçe Merkezi	49,30	1627,00	
A5	Cinsiyet	Erkek	45,99	3403,50	0,996
		Kadın	46,03	782,50	
	Mesleki Unvan	SM	43,42	260,50	0,790
		SMMM	46,18	3925,50	
	Faaliyet Yeri	İl Merkezi	43,86	2544,00	0,271
		İlçe Merkezi	49,76	1642,00	
A6	Cinsiyet	Erkek	45,14	3340,00	0,494
		Kadın	49,76	846,00	
	Mesleki Unvan	SM	46,58	279,50	0,953
		SMMM	45,96	3906,50	
	Faaliyet Yeri	İl Merkezi	44,27	2567,50	0,384
		İlçe Merkezi	49,05	1618,50	

A7	Cinsiyet	Erkek	47,00	3478,00	0,426
		Kadın	41,65	708,00	
	Mesleki Unvan	SM	46,42	278,50	0,966
		SMMM	45,97	3907,50	
Faaliyet Yeri	İl Merkezi	44,47	2579,50	0,441	
	İlçe Merkezi	48,68	1606,50		
A8	Cinsiyet	Erkek	45,03	3332,00	0,435
		Kadın	50,24	854,00	
	Mesleki Unvan	SM	27,00	162,00	0,052
		SMMM	47,34	4024,00	
Faaliyet Yeri	İl Merkezi	44,46	2578,50	0,432	
	İlçe Merkezi	48,71	1607,50		
A9	Cinsiyet	Erkek	46,29	3425,50	0,813
		Kadın	44,74	760,50	
	Mesleki Unvan	SM	43,83	263,00	0,822
		SMMM	46,15	3923,00	
Faaliyet Yeri	İl Merkezi	42,66	2474,50	0,084	
	İlçe Merkezi	51,86	1711,50		
A10	Cinsiyet	Erkek	44,72	3309,00	0,309
		Kadın	51,59	877,00	
	Mesleki Unvan	SM	43,08	258,50	0,768
		SMMM	46,21	3927,50	
Faaliyet Yeri	İl Merkezi	46,70	2708,50	0,725	
	İlçe Merkezi	44,77	1477,50		

Tablo 6’da da görüldüğü gibi, Ordu il merkezinde faaliyet gösteren meslek mensupları ile Ordu ilçe merkezinde faaliyet gösteren meslek mensuplarının A2 ve A3 sorunlarına ilişkin anlamlılık değerleri, standart anlamlılık değeri olarak kabul edilen 0,05 değerinden küçük gerçekleşmiştir. Dolayısıyla “Meslek mensupları arasında haksız rekabet yaşanmaktadır” ve “İl merkezi ile ilçelerdeki ekonomik gelişmişlik düzeyinin farklı olması, müşteri sayısı ve buna bağlı olarak kazançların meslek mensupları arasında adaletsiz bir şekilde dağılmasına neden olmaktadır” sorunlarına bakış açıları arasında, Ordu il merkezinde faaliyet gösteren meslek mensupları ile Ordu ilçe merkezinde faaliyet gösteren meslek mensupları arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Ayrıca söz konusu sorunlara, Ordu ilçe merkezinde faaliyet gösteren meslek mensuplarının, il merkezinde faaliyet gösteren meslek mensuplarına göre daha fazla katıldıkları belirlenmiştir.

3.5.3. Muhasebe Meslek Mensuplarının Mesleki Beklentilerini Tespit Etmeye Yönelik Analiz Sonuçları

Muhasebe meslek mensuplarının mesleki faaliyetleri sırasında karşılaştıkları sorunlarına ve bu sorunlara ilişkin görüşlerinde farklılık olup olmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan analiz sonuçlarına yukarıda yer verilmiştir. Bu bölümde ise muhasebe meslek

mensuplarının yukarıda belirtilen sorunların çözümüne yönelik meslek odalarından beklentilerini tespit edebilmek ve bu beklentilerin meslek mensuplarının demografik ile faaliyet gösterilen ekonomik çevre değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediği analiz edilmiştir.

Bu paralelde muhasebe meslek mensuplarının meslek odalarından beklentilerinin tespiti amacıyla, beklentilerin ortalama ve standart sapma değerlerine (tanımlayıcı istatistiklerine) Tablo 7’de yer verilmiştir.

Tablo 7. Muhasebe Meslek Mensuplarının Meslek Odalarından Beklentilerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Meslek Odalarından Beklentilere İlişkin Önergeler	Ortalama	Standart Sapma
B1. Meslek mensupları arasında haksız rekabeti önleyici çalışmalar yapılmalıdır.	4,33	0,883
B2. Yardımcı muhasebe personellerinin yetiştirilmesine yönelik eğitimler düzenlenmelidir.	4,16	0,885
B3. Mesleğin toplumda tanıtılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.	4,04	1,084
B4. Kamu kurumları ile ortaya çıkan sorunların çözümüne yardımcı olunmalıdır.	4,38	0,771
B5. Vergi odaklı muhasebe anlayışından, bilgi odaklı muhasebeye geçiş noktasında gerekli yetkinlikleri kazanabilmek amacıyla TMS/TFRS'lere yönelik kapsamlı eğitim programları düzenlenmelidir.	4,22	0,917
B6. Yapılan düzenlemelerle ilgili mesleki bilginin artırılmasına yönelik seminer, konferans ve hizmetiçi eğitimler düzenlenmelidir.	4,05	1,058
B7. Muhasebe alanındaki gelişmelerin takibi noktasında düzenli aralıklarla mesleki dergi (oda bülteni) çıkarılmalıdır.	4,43	0,845
B8. Meslek mensupları arasında müşteri sayısının adaletli bir şekilde dağılımına yönelik önlemler alınmalıdır.	4,22	0,917
B9. Mesleğe yeni başlayan meslek mensuplarına gerekli destekler (işyeri açma, başka meslek mensubu yanında çalışmaya yönlendirme vs.) verilmelidir.	4,20	0,909
B10. Meslek mensuplarına zaman zaman ziyarette bulunularak mesleki iletişim ve motivasyon artırılmalıdır.	4,29	0,820

Tablo 7 incelendiğinde, muhasebe meslek mensuplarının mesleki sorunlarının çözümü noktasında meslek odalarından beklentilerine ilişkin önermelere katılım düzeylerinin 4’ün üzerinde gerçekleştiği görülmektedir. Katılım düzeyinin 4’ün üzerinde gerçekleşmesi, meslek mensuplarının sorunlarının çözülmesine yönelik olarak meslek odalarına karşı beklenti içerisinde olduklarını ortaya koymaktadır.

Meslek mensuplarının meslek odalarından beklentilerine yönelik önermelerin ortalama değerleri incelendiğinde, en fazla $4,43 \pm 0,845$ ortalama ile “*Muhasebe alanındaki gelişmelerin takibi noktasında düzenli aralıklarla mesleki dergi (oda bülteni) çıkarılmalıdır*” önermesine; en az ise $4,04 \pm 1,084$ ortalama ile “*Mesleğin toplumda tanıtılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır*” önermesine meslek mensuplarının katıldıkları tespit edilmiştir.

Muhasebe meslek mensuplarının meslek odalarından beklentilerine ilişkin katıldıkları görüşlerinin; yaşlarına, öğrenim düzeylerine, mezuniyet bölümlerine ve mesleki deneyimlerine göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla Kruskal Wallis Testi kullanılmış ve analiz sonuçları Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8. Muhasebe Meslek Mensuplarının Mesleki Beklentilerine Yönelik Görüşlerine İlişkin Kruskal Wallis Testi Sonuçları

		ChiSquare	df	Anlamlılık (P)
B1.	Yaş	8,056	3	0,045
	Öğrenim Düzeyi	1,254	3	0,740
	Mezuniyet Bölümü	5,429	3	0,143
	Deneyim Süresi	2,422	3	0,490
B2.	Yaş	6,348	3	0,096
	Öğrenim Düzeyi	2,816	3	0,421
	Mezuniyet Bölümü	6,375	3	0,095
	Deneyim Süresi	2,032	3	0,566
B3.	Yaş	8,110	3	0,044
	Öğrenim Düzeyi	1,192	3	0,755
	Mezuniyet Bölümü	3,017	3	0,389
	Deneyim Süresi	5,922	3	0,115
B4.	Yaş	8,655	3	0,034
	Öğrenim Düzeyi	0,664	3	0,882
	Mezuniyet Bölümü	0,691	3	0,875
	Deneyim Süresi	5,805	3	0,121
B5.	Yaş	3,851	3	0,278
	Öğrenim Düzeyi	1,825	3	0,609
	Mezuniyet Bölümü	4,363	3	0,225
	Deneyim Süresi	0,715	3	0,870
B6.	Yaş	3,137	3	0,371
	Öğrenim Düzeyi	0,824	3	0,844
	Mezuniyet Bölümü	2,232	3	0,526
	Deneyim Süresi	4,022	3	0,259
B7.	Yaş	7,935	3	0,047
	Öğrenim Düzeyi	2,747	3	0,432
	Mezuniyet Bölümü	0,900	3	0,825
	Deneyim Süresi	1,774	3	0,621
B8.	Yaş	0,455	3	0,929
	Öğrenim Düzeyi	0,421	3	0,936
	Mezuniyet Bölümü	10,556	3	0,014
	Deneyim Süresi	2,522	3	0,471

B9.	Yaş	6,252	3	0,100
	Öğrenim Düzeyi	7,322	3	0,062
	Mezuniyet Bölümü	2,534	3	0,469
	Deneyim Süresi	5,520	3	0,137
B10.	Yaş	3,212	3	0,360
	Öğrenim Düzeyi	4,212	3	0,239
	Mezuniyet Bölümü	0,715	3	0,870
	Deneyim Süresi	0,503	3	0,918

Tablo 8’de yer alan önermelerin anlamlılık değerleri incelendiğinde, B1, B3, B4 ve B7 önermelerinin anlamlılık değerlerinin, standart anlamlılık değeri olan 0,05’den küçük olduğu görülmektedir. Söz konusu önermelerin anlamlılık değerlerinin 0,05’den küçük gerçekleşmesi, muhasebe meslek mensuplarının meslek odalarından “*Meslek mensupları arasında haksız rekabeti önleyici çalışmalar yapılmalıdır*”, “*Mesleğin toplumda tanıtılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır*”, “*Kamu kurumları ile ortaya çıkan sorunların çözümüne yardımcı olunmalıdır*” ve “*Muhasebe alanındaki gelişmelerin takibi noktasında düzenli aralıklarla mesleki dergi (oda bülteni) çıkarılmalıdır*” beklentilerinin yaşlarına göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Ayrıca, B8 önermesinde yer alan “*Müşteri sayısının adaletli bir şekilde dağılımına yönelik önlemler alınmalıdır.*” beklentisine ilişkin meslek mensuplarının görüşlerinin, mezuniyet bölümlerine göre de anlamlı farklılık gösterdiği ortaya koyulmuştur. Bu farklılıklar haricinde (B1, B3, B4, B7 ve B8 önermelerinde) meslek mensuplarının meslek odalarından beklentilerine ilişkin görüşlerinin yaşlarına, öğrenim düzeylerine, mezuniyet bölümlerine ve mesleki deneyimlerine göre farklılık göstermediği Tablo 8’den anlaşılmaktadır.

Muhasebe meslek mensuplarının B1, B3, B4 ve B7 beklentilerinin hangi yaş gruplarında, B8 beklentisinin ise hangi mezuniyet bölümleri arasında ortaya çıktığını tespit edebilmek için Mann Whitney U testi kullanılmış ve analiz sonuçları Tablo 9’de gösterilmiştir.

Tablo 9. Muhasebe Meslek Mensuplarının Meslek Odalarından Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin Yaşlarına ve Mezuniyet Bölümlerine Göre Karşılaştırılması/Mann Whitney U Testi Sonuçları

Önermeler/Değişkenler		Yaş Grupları	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Anlamlılık (P)
B1.	20-29 Yaş	30-39	13,74	316	0,245
		40-49	19,71	650,50	0,709
		50 Yaş	17,43	523	0,385
	30-39 Yaş	20-29	18	90	0,245
		40-49	32,71	1079,50	0,009
		50 Yaş	27,28	818,50	0,870
	40-49 Yaş	20-29	19,71	650,50	0,709
		30-39	32,71	1079,50	0,009
		50 Yaş	27,33	820	0,028
	50 Yaş ve Üzeri	20-29	17,43	523	0,385
		30-39	27,28	818,50	0,870
		40-49 Yaş	27,33	820	0,028
B3.	20-29 Yaş	30-39	15,30	352	0,233
		40-49	20,42	674	0,145
		50 Yaş	17,93	538	0,922
	30-39 Yaş	20-29	10,80	54	0,233
		40-49	29,29	966,50	0,627
		50 Yaş	23,60	708	0,054
	40-49 Yaş	20-29	20,42	674	0,145
		30-39	29,29	966,50	0,627
		50 Yaş	26,25	787,50	0,012
	50 Yaş ve Üzeri	20-29	17,93	538	0,922
		30-39	23,60	708	0,054
		40-49 Yaş	26,25	787,50	0,012
B4	20-29 Yaş	30-39	13,65	314	0,187
		40-49	19,09	630	0,478
		50 Yaş	16,82	504,50	0,071
	30-39 Yaş	20-29	18,40	92	0,187
		40-49	30,68	1012,50	0,167
		50 Yaş	25,15	754,50	0,279
	40-49 Yaş	20-29	19,09	630	0,478
		30-39	30,68	1012,50	0,167
		50 Yaş	26,35	790,50	0,009
	50 Yaş ve Üzeri	20-29	16,82	504,50	0,071
		30-39	25,15	754,50	0,279
		40-49 Yaş	26,35	790,50	0,009
B7	20-29 Yaş	30-39	13,74	316	0,235
		40-49	19,32	637,50	0,734

	30-39 Yaş	50 Yaş	17,05	511,50	0,142	
		20-29	18	90	0,235	
		40-49	31,27	1032	0,070	
	40-49 Yaş	50 Yaş	26,05	781,50	0,579	
		20-29	19,32	637,50	0,734	
		30-39	31,27	1032	0,070	
	50 Yaş ve Üzeri	50 Yaş	26,65	799,50	0,011	
		20-29	17,05	511,50	0,142	
		30-39	26,05	781,50	0,579	
	B8.	İşletme	40-49 Yaş	26,65	799,50	0,011
			İktisat	27,32	382,50	0,040
			Maliye	46	230	0,057
İktisat		Diğer	29,69	386	0,159	
		İşletme	27,32	382,50	0,040	
		Maliye	15,50	77,50	0,007	
Maliye		Diğer	14,96	194,50	0,502	
		İşletme	46	230	0,057	
		İktisat	15,50	77,50	0,007	
Diğer (...)		Diğer	7,58	98,50	0,007	
		İşletme	29,69	386	0,159	
		İktisat	14,96	194,50	0,502	
		Maliye	7,58	98,50	0,007	

Tablo 9 incelendiğinde, meslek odalarından B1, B3, B4 ve B7.beklentilerde, 40-49 yaş aralığında olan meslek mensupları ile 50 yaş ve üzeri olan meslek mensupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık ortaya çıktığı görülmektedir. Ayrıca B1.beklentiye ilişkin görüşlerinde, 30-39 yaş aralığında olan meslek mensupları ile 40-49 yaş aralığında olan meslek mensupları arasında da anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

İstatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilen bir diğer beklenti olan B8. beklentiye ilişkin görüş farklılığının ise İşletme ile İktisat; İktisat ile Maliye; Maliye ile Diğer bölümlerden mezun olan muhasebe meslek mensupları arasında ortaya çıktığı Tablo 9'dan görülmektedir. Kısaca söz konusu beklentiler için farklı yaş grupları ve farklı bölümlerden mezun olan meslek mensuplarının görüşlerinde farklılıklar ortaya çıkmıştır.

Muhasebe meslek mensuplarının meslek odalarından beklentilerine ilişkin görüşlerinin; cinsiyetlerine, mesleki unvanlarına ve faaliyet gösterdikleri ekonomik çevreye göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla Mann Whitney U testi kullanılmış ve analiz sonuçlarına Tablo 10'da yer verilmiştir.

Tablo 10. Muhasebe Meslek Mensuplarının Meslek Odalarından Beklentilerine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

	Önermeler/Değişkenler	Sınıflamalar	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Anlamlılık (P)
B1.	Cinsiyet	Erkek	44,62	3302,00	0,248
		Kadın	52,00	884,00	
	Mesleki Unvan	SM	36,92	221,50	0,333
		SMMM	46,64	3964,50	
	Faaliyet Yeri	İl Merkezi	41,07	2382,00	0,009
		İlçe Merkezi	54,67	1804,00	
B2.	Cinsiyet	Erkek	44,93	3325,00	0,384
		Kadın	50,65	861,00	
	Mesleki Unvan	SM	48,83	293,00	0,768
		SMMM	45,80	3893,00	
	Faaliyet Yeri	İl Merkezi	41,53	2409,00	0,021
		İlçe Merkezi	53,85	1777,00	
B3.	Cinsiyet	Erkek	43,04	3185,00	0,017
		Kadın	58,88	1001,00	
	Mesleki Unvan	SM	34,75	208,50	0,249
		SMMM	46,79	3977,50	
	Faaliyet Yeri	İl Merkezi	42,41	2459,50	0,066
		İlçe Merkezi	52,32	1726,50	
B4.	Cinsiyet	Erkek	43,78	3240,00	0,062
		Kadın	55,65	946,00	
	Mesleki Unvan	SM	39,92	239,50	0,514
		SMMM	46,43	3946,50	
	Faaliyet Yeri	İl	44,97	2608,	0,583

		Merkezi		50	
		İlçe Merkezi	47,80	1577, 50	
B5.	Cinsiyet	Erkek	43,84	3244, 00	0,078
		Kadın	55,41	942,0 0	
	Mesleki Unvan	SM	40,25	241,5 0	0,550
		SMMM	46,41	3944, 50	
	Faaliyet Yeri	İl Merkezi	42,50	2465, 00	0,069
		İlçe Merkezi	52,15	1721, 00	
B6.	Cinsiyet	Erkek	44,49	3292, 00	0,224
		Kadın	52,59	894,0 0	
	Mesleki Unvan	SM	32,83	197,0 0	0,178
		SMMM	46,93	3989, 00	
	Faaliyet Yeri	İl Merkezi	44,05	2555, 00	0,320
		İlçe Merkezi	49,42	1631, 00	
B7.	Cinsiyet	Erkek	44,16	3268, 00	0,113
		Kadın	54,00	918,0 0	
	Mesleki Unvan	SM	40,75	244,5 0	0,565
		SMMM	46,37	3941, 50	
	Faaliyet Yeri	İl Merkezi	43,14	2502, 00	0,117
		İlçe Merkezi	51,03	1684, 00	
B8.	Cinsiyet	Erkek	45,18	3343, 00	0,501
		Kadın	49,59	843,0 0	
	Mesleki Unvan	SM	40,42	242,5 0	0,562
		SMMM	46,39	3943, 50	
	Faaliyet Yeri	İl Merkezi	42,39	2458, 50	0,061
		İlçe Merkezi	52,35	1727, 50	
B9.	Cinsiyet	Erkek	44,39	3284, 50	0,188
		Kadın	53,03	901,5 0	

	Mesleki Unvan	SM	34,83	209,00	0,247
		SMMM	46,79	3977,00	
	Faaliyet Yeri	İl Merkezi	44,66	2590,50	0,489
		İlçe Merkezi	48,35	1595,50	
B10.	Cinsiyet	Erkek	44,47	3291,00	0,208
		Kadın	52,65	895,00	
	Mesleki Unvan	SM	35,58	213,50	0,275
		SMMM	46,74	3972,50	
	Faaliyet Yeri	İl Merkezi	43,79	2540,00	0,248
		İlçe Merkezi	49,88	1646,00	

Tablo 10 incelendiğinde muhasebe meslek mensuplarının meslek odalarından, “*Meslek mensupları arasında haksız rekabeti önleyici çalışmalar yapılmalıdır*” (B1) ve “*Yardımcı muhasebe personellerinin yetiştirilmesine yönelik eğitimler düzenlenmelidir*” (B2) beklentilerine ilişkin görüşlerinin, muhasebe meslek mensuplarının faaliyet gösterdikleri yerlere göre anlamlı farklılık gösterdiği ve söz konusu beklentilere Ordu ilçe merkezinde faaliyet gösteren meslek mensuplarının, il merkezinde faaliyet gösteren meslek mensuplarına göre daha fazla katıldığı tespit edilmiştir.

“*Mesleğin toplumda tanıtılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır*” (B3) beklentisi konusunda ise muhasebe meslek mensuplarının cinsiyetleri arasında anlamlı farklılık ortaya çıktığı ve söz konusu beklentiye kadın meslek mensuplarının, erkek meslek mensuplarına göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Serbest piyasa ekonomisinin en önemli aktörlerinden biri olan işletmelerin, finansal karar alma süreçlerinde gerek yerine getirdikleri görevler ve aldıkları sorumluluklar gerekse bu görevleri yerine getirirken çeşitli çıkar grupları ile kurmuş oldukları iletişim, muhasebe meslek mensuplarının önemini gün geçtikçe arttırmakta, aynı zamanda da faaliyetlerini sürdürürken çeşitli sorunlarla karşı karşıya kalmalarına neden olmaktadır. Muhasebe meslek mensuplarının sorunlarını gidermek ve muhasebe mesleğini yasal bir zemine kavuşturmak amacıyla 1989 yılında Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu yürürlüğe konulmuş olsa da, söz konusu Kanun meslek mensuplarının tüm sorunlarını ortadan kaldırmaya yetmemiş, bunun yanında ekonomik hayatta meydana gelen gelişmelere paralel olarak meslek mensuplarının sorunları farklı boyutlar kazanmıştır. Meslek mensuplarının güncel sorunlarının artması ile birlikte bu sorunların çözümüne yönelik kamu otoritelerinden, meslek odalarından, TÜRMOB ve mükelleflerden olan beklentilerinde de artış yaşandığı yapılan literatür taraması sonucu ortaya konulmuştur. Muhasebe meslek mensuplarının güncel sorunları ile beklentilerinin belirlenmesi ve söz konusu sorun ile

beklentilerin, meslek mensuplarının demografik ve faaliyet gösterdikleri ekonomik çevredeğişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla bu çalışmayapılmıştır.

Çalışmanın amacı paralelinde hazırlanan anket formu Ordu il/ilçe merkezinde faaliyet gösteren 131 meslek mensubuna uygulanmış, anket sonucu elde edilen veriler, SPSS 22 istatistik paket programında frekans, Kruskal Wallis ve Mann Whitney U testleri kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarının değerlendirilmesi sonucu tespit edilen önemli bulgulara aşağıda yer verilmiştir:

i. Araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının % 71,8'inin erkek, % 28,2'sinin kadın ve yarısından fazlasının 40 yaş ve üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Öğrenim düzeyleri bakımından meslek mensupları değerlendirildiğinde, en fazla lisans, en az ise yüksek lisans mezuniyetine sahip oldukları; lisans mezuniyetine sahip olan meslek mensuplarının en fazla işletme bölümünden, en az ise Maliye bölümünden mezun oldukları ortaya konulmuştur. Mesleki unvanları açısından meslek mensupları incelendiğinde ise en fazla SMMM unvanına sahip olan meslek mensuplarının Ordu il/ilçe merkezlerinde faaliyet gösterdiği ve yarısından fazlasının 10 yıl üzerinde deneyime sahip oldukları belirlenmiştir.

ii. Muhasebe meslek mensuplarının, ankette yer alan mesleki sorunlarla ilgili önermelere ilişkin ortalamaların, 4'ye yakın ve üzerinde gerçekleştiği dolayısıyla meslek mensuplarının belirlenen sorunlara genellikle katıldıkları ortaya konulmuştur. Ayrıca meslek mensuplarının en fazla *“Yasal mevzuatlarda sürekli değişiklik yapılması ve buna bağlı olarak bürokratik işlemlerin fazla olması, sorumlulukların ve iş yükünün artmasına neden olmaktadır.”*, en az ise *“İl merkezi ve ilçelerdeki ekonomik gelişmişlik düzeyinin farklı olması, müşteri sayısı ve buna bağlı olarak kazançların meslek mensupları arasında adaletsiz bir şekilde dağılmasına neden olmaktadır.”* sorununa katıldıkları tespit edilmiştir.

iii. Muhasebe meslek mensuplarının mesleki sorunlarına ilişkin görüşlerinin demografik özelliklerine göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla yapılan analiz sonuçlarına göre *“Müşterilerin defterinin tutulması yanında mevzuattan kaynaklı diğer işleriyle de ilgilenilmesi iş yoğunluğuna neden olmaktadır.”* mesleki sorununa ilişkin görüşlerinde mezuniyet bölümlerine göre anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Söz konusu mesleki soruna ilişkin görüş farklılığı, işletme bölümü mezunu meslek mensupları ile iktisat bölümü mezunu meslek mensupları arasında ortaya çıktığı belirlenmiştir. Ayrıca *Meslek mensupları arasında haksız rekabet yaşanmaktadır.”* ve *“İl merkezi ile ilçelerdeki ekonomik gelişmişlik düzeyinin farklı olması, müşteri sayısı ve buna bağlı olarak kazançların meslek mensupları arasında adaletsiz bir şekilde dağılmasına neden olmaktadır.”* mesleki sorunlarına ilişkin görüşlerinde ise Ordu il merkezinde faaliyet gösteren meslek mensupları ile Ordu ilçe merkezinde faaliyet gösteren meslek mensupları arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

iv. Muhasebe meslek mensuplarının mesleki sorunlarının çözümü noktasında meslek odalarından beklentilerine ilişkin önermelere katılım düzeyleri, 4'ün üzerinde dolayısıyla meslek mensuplarının sorunlarının çözülmesine yönelik olarak meslek odalarından beklenti içerisinde oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca muhasebe meslek mensuplarının ankette belirlenen beklentiler içerisinde en fazla *“Muhasebe alanındaki gelişmelerin takibi noktasında düzenli aralıklarla mesleki dergi (oda bülteni) çıkarılmalıdır.”*; en az ise *“Mesleğin toplumda tanıtılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.”* beklentisine katıldıkları ortaya konulmuştur.

v. Muhasebe meslek mensuplarının meslek odalarından beklentilerinin demografik ve faaliyet gösterilen ekonomik çevre değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla yapılan analiz sonuçlarına göre, “*Meslek mensupları arasında haksız rekabeti önleyici çalışmalar yapılmalıdır.*”, “*Mesleğin toplumda tanıtılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır*”, “*Kamu kurumları ile ortaya çıkan sorunların çözümüne yardımcı olunmalıdır.*” ve “*Muhasebe alanındaki gelişmelerin takibi noktasında düzenli aralıklarla mesleki dergi (oda bülteni) çıkarılmalıdır.*” beklentilerinin meslek mensuplarının yaşlarına göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. “*Müşteri sayısının adaletli bir şekilde dağılımına yönelik önlemler alınmalıdır.*” beklentisine ilişkin meslek mensuplarının görüşlerinin ise mezuniyet bölümlerine göre de farklılık gösterdiği ortaya konulmuştur.

vi. Muhasebe meslek mensuplarının yaşlarına göre anlamlı farklılık ortaya çıkan beklentilerinin, 40-49 yaş aralığında olan meslek mensupları ile 50 yaş ve üzeri olan meslek mensupları arasında ortaya çıktığı; mezuniyet bölümlerine göre ortaya çıkan beklentinin ise İşletme ile İktisat; İktisat ile Maliye; Maliye ile Diğer bölümlerden mezun olan muhasebe meslek mensupları arasında ortaya çıktığı belirlenmiştir.

vii. Muhasebe meslek mensuplarının meslek odalarından “*Meslek mensupları arasında haksız rekabeti önleyici çalışmalar yapılmalıdır.*” ve “*Yardımcı muhasebe personellerinin yetiştirilmesine yönelik eğitimler düzenlenmelidir.*” beklentilerinin muhasebe meslek mensuplarının faaliyette buldukları yerlere göre anlamlı farklılık gösterdiği ve söz konusu beklentilere ilçe merkezinde faaliyet gösteren meslek mensuplarının, il merkezinde faaliyet gösteren meslek mensuplarına göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Ayrıca “*Mesleğin toplumda tanıtılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.*” beklentisinde, muhasebe meslek mensuplarının cinsiyetleri arasında anlamlı farklılık ortaya çıktığı ve bu beklentiye kadın meslek mensuplarının erkek meslek mensuplarına göre daha fazla katıldıkları ortaya konulmuştur.

Yukarıda açıklanan bulgularda da görüldüğü gibi, Ordu il/ilçe merkezinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarının karşılaştıkları mesleki sorunları ve meslek odalarından beklentileri ortaya konulmuştur. Dolayısıyla meslek odaları, tespit edilen bu bulgular doğrultusunda meslek mensuplarının beklentilerini karşılamaya yönelik çözüm önerilerini değerlendirmeli ve en kısa sürede uygulamaya geçirmelidirler. Meslek odalarının geliştirdikleri çözüm önerilerini hayata geçirebilmeleri konusunda yasal zeminin oluşturulmasında ise kamu otoriteleri, meslek odalarına gereken desteği vermelidir.

KAYNAKÇA

ALAGÖZ, A. & CERAN, Y. (2007). "Muhasebe Meslek Mensuplarının Sorunları, Meslek Örgütünden Beklentileri İle Mesleki Vizyon Algılarını Belirlemeye Yönelik bir Araştırma: Konya İli Uygulaması", **Selçuk Üniversitesi İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi**, 14, 291-312.

ALTUNIŞIK, R., COŞKUN, R., BAYRAKTAROĞLU, S. & YILDIRIM, E. (2012). **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı**, Sakarya: Sakarya Yayıncılık.

BİYAN, Ö. (2012). "Muhasebe Meslek Mensuplarına Yönelik Bir Çalışma: Meslek Mensuplarının Demografik Durumları, Mesleki Sorunları ve Değerlendirilmesi", **Sosyo Ekonomi Dergisi**, 17 (17), 106-134.

GÖKGÖZ, A. & Zeytin, M. (2012). "Muhasebe Meslek Mensuplarının Mesleki Faaliyetlerinde Karşılaştıkları Sorunlar ve Beklentileri: Bilecik ve Yalova İlleri Uygulaması", **Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi**, 17 (1), 477-493.

GÜRBÜZ, S. & ŞAHİN, F. (2015). **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri Felsefe-Yöntem-Analiz**, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

KALAYCI, Ş. & TEKŞEN, Ö. (2006). "Muhasebe Mesleğinde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri: Isparta İl Merkezi Uygulaması", **Muhasebe ve Finansman Dergisi**, 31, 90-101.

KARCIOĞLU, R. & YAZARKAN, H. (2011). "Muhasebe Meslek Mensuplarının Faaliyetleri Sırasında Kamu Kurumlarında Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Ampirik Bir Araştırma", **Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi**, 34, 1-12.

ÖZULUCAN, A., BENGÜ, H. & ÖZDEMİR, F. S. (2010). "Muhasebe Meslek Mensuplarının Güncel Sorunları, Uygulamada Karşılaştıkları Yetersizlikler ve Meslek Odalarından Beklentilerinin Unvanları ve Mesleki Deneyim Süreleri Yönüyle İncelenmesi: Türkiye Genelinde Bir Araştırma", **Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi**, 31, 41-64.

TUĞAY, O. & TEKŞEN, Ö. (2014). "Muhasebe Meslek Mensuplarının Sorunları: Burdur İlinde Bir Araştırma", **Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi**, 19(1), 223-232.

TÜRMOB. (tarihsiz). "Meslek Mensubu Dağılım Tablosu", <http://www.turmob.org.tr/TurmobWeb/Attachment.aspx?param=TDLPfWtFdrm1e8Dl v7FNOoH6uk4KikiU9mRFMeskCPG6O606XtOBzMOW0SM81//gowKqVpD7XHUTiz1lrjY74w==>, (20.04.2015)

UZAY, Ş. & GÜNGÖR, Ş. (2004). "Muhasebecilerin Sorunları ve Beklentileri: Kayseri ve Nevşehir İlleri Uygulaması", **Muhasebe ve Finansman Dergisi**, 22, 94-104.

YILDIRIM, S. & GÜNEY, S. (2012). "Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin Genel Sorunları: Erzurum İli Örneği", **Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi**, 36, 35-48.